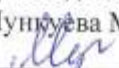

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ № 1»

РАССМОТРЕНО:
МО учителей бурятского
языка и литературы
Руководитель МО
Мунжуева М.Б.

Протокол № 11
от «22» мая 2023 г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам.директора по УВР
Цыбикова Д.Д.

Протокол № 1
от «30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО:
Директор ГБОУ
«РБНЛИ № 1»
Шойнжонов Б.Б.

Приказ № 1
от «30» 08 2023 г.

Рабочая программа
учебного предмета «Буряад литература»

для класса 6 общего образования
на 2023-2024 учебный год

Составитель: Шойнжонова Д. Б.
учитель бурятского языка и литературы

1.Тайлбари бэшэг

Тус хүтэлбэри Уласай болбосоролой Федеральна стандарт, Буряад Уласай хуралсалай болон эрдэм ухаанай яаманай туршалгын хүтэлбэри дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет боложо үзэгдэнэ.

Хүтэлбэри иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, хуралсалай-тематическа түсэб, хүтэлбэриин байгуулга ба удха, календарно-тематическа түсэб, хурагшадай мэдэсэ шадабариин гол эрилтэнүүд, хуралсалай методическа хангалга, хабсаргалта.

Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал дүрэнүүдээр харуулдаг дээрэһээ хурагшадые арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай. Түрэлхи литературын хүтэлбэри тематическа заршамай үндэһэн дээрэ байгуулагдаба. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар хурагшадай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран найханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба. Эдэ зохёолнууд хадаа түүхын үе сагтай, арад зоной үйлэ хэрэгүүдтэй, түрүү хүнүүдэй дүрэнүүдтэй сэхэ холбоотой юм.

6-дахи ангиин литературын курс хурагшадые уран зохёол абьяастайгаар уншаха дуратай, ходорхойгоор, тодо зүбөөр уншаха шадабариинь хүгжөөхэ, уншанан зохёолоо ухаандаа буйлуулан, удхыень зүбөөр элирүүлэн ойлгодог, һонирходог болгохоһоо гадна, хурагшадай зохёол шудалан, шэнжэлэн үзэхэ эхин дадалнуудые бүридүүлхэ, түрэлхи литература тухайгаа юрэнхы мэдэсэтэй болгохо гэһэн зорилгонуудые табина.

Хүтэлбэри соо оруулагдаһан зохёолнууд бүхыдөө эхинһээ адаг хүрэтэр уншагдахаһаа гадна, шэлэгдэн абтаһан үргэлжэлһэн зохёолой зарим хэһэгүүд уншагдахаар хараалагдана. Зохёолой удха тухай хөөрэлдөөн, эхин шатын шэнжэлэл хэжэ хуралга литературна текст дээрэ хүдэлэлгэһөө эхитэй. Тиимэ дээрэһээ эндэ хурагшадта хандан хэлэхэ багшын үгэдэ тусгаар эрилтэ табигдана. Уран зохёолой гол удха, байгуулга, хэлэ зүбөөр ойлгуулха, хурагшадай һанал бодол зүбөөр бүрилдүүлхэ, ухаалдюулжа хургаха хэрэгтэ шанар һайнтайгаар, зүбөөр эмхидхэгдэһэн литературна шэнжэлэл ехэ удха шанартай. Хэлэ хүгжөөлгөөр тусгаар саг хараалагданхай.

Уран зохёол хүн тухай, тэрэнэй доторой байдал, хүниие тойрон байһан оршон байдал, байгаали, хүнэй ажабайдал, арад зоной ажамидарал г.м. тухай зохёогдоһон байдаг. Бодото юумэнүүд, үнэн болоһон үйлэ хэрэгүүд, бодото байдал уран зохёолой, уран найханай литературын үндэһэн боложо хэрэглэгдэдэг. Зохёолшо бодото байдал дээрэ үндэһэлжэ, тэрэниие һажаажэ, ухаан бодолойнгоо хүсөөр, һанаагаараа тэрэниие

уран гоё болгожо, ном соогоо уран найханаар, гоёор зохёогдоһон байдал бии болгодог, энэ байдалын үнэн бодото байдалда адлирхуу байдаг гэжэ һурагшадта ойлгуулха шухала.

Уран найханай литература гү, али уран зохёол шудалан үзэлгын шухала зорилгонууд гэбэл:

- уран найханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидаралда тусхай һуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ ойлгуулха;
- уран найханай литература шудалан үзэлгэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соёл болбосорол, ёһо заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- уран зохёол уншаха дуратай болгохо, гоё найхание наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойроние зүбөөр сэгнэжэ, сэгнэн хандахые һургаха;
- аман ба бэшэмэл хэлэлгыень хүгжөөхэ, баяжуулха;
- уран найханай зохёол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ һураха гол түлэб теоретико-литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болгохо.

Тус хүтэлбэри бэелүүлхэдээ, ойлгожо абаһан мэдэсыень шалгахадаа, коммуникативно-творческо ажалнуудые үнгэргэхэ: творческо (зохёон байгуулгын) мастерской, практикум, даабари, шэлэжэ абаһан зохёолоо бэеэ даагаад анализ хэлгэ, дүн гаргалгын уншагшадай конференци г.м.

Һуралсалай бусад предметүүдтэй холбоон

Буряд, ород, англи хэлэнүүд. Эдэ хэшээлнүүдтэ һурагшадай хэлэжэ, хөөрэжэ, уншажа, найруулга ба зохёолго бэшэжэ шадаха дүршэлын үргэдхэлгэ. Зохёолго бэшэлгэ. Хэрэгтэй материал суглуулалгаар, шэлэн абалгаар гуримтай болголго, орёо түсэб табюулга; эпическэ зохёолой тусхай хэнэгэй текстын удхаар тобшо, түүбэри удхатай найруулга бэшэлгэ үргэлжэлүүлэлгэ, хүнэй хэнэн хэрэг, ажал, үйлэ туша зохёолго бэшэлгэ, байгааалин үзэгдэл тухай, гэр байра сохи оршон тойроние зураглан зохёолго бэшүүлэлгэ.

2. Хүтэлбэрийн байгуулга ба удха

Оршол. Уран зохёол - үгын искусство.

«Уран зохёол – уран үгын искусство» гэдэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо, искусствын халбаринууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ. Нурагшатай үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, уран зохёолой нюусануудтай танилсуулха.

АРАДАЙ АМАН ЗОХЁОЛ

Онһон ба хошоо үгэнүүд. Таабаринууд.

Буряд арадай аман зохёолой ёһо гуримай поэзи. Тоонто тайха, милаан, хорюул сээр тухай.

Домог-үльгэр тухай юрэнхы ойлгосо. Буряд арадай домог-үльгэрнүүдэй илгарал, дүрэнүүд, онсо шэнжэнүүд. Домог-үльгэрнүүд онтохонуудһаа яажа илгарнаб? Дэлхэйн бии болоһон тухай домог-үльгэр.

Үльгэр тухай ойлгосо. АЛАМЖА МЭРГЭН.

НИИТЭ МОНГОЛОЙ УРАН ЗОХЁОЛ

Оюун тулхюур. Нургаалай зохёолнууд тухай.

Сажа Бандида Гунгаажалцан. САЙН ҮГЭТЭ ЭРДЭНИИН САН СУБАШАД (зохёолһоо хэһэгүүд). Мэргэн һайниие мэдэхэ тухай. Ухаатай зониие мэдэхэ тухай. Муу зониие мэдэхэ тухай. һайн ба муу хоёрые мэдэхэ тухай. Муу ябадалые мэдэхэ тухай. Юрын юумые мэдэжэ ябаха тухай. Юрын ажабайдалай асуудалнуудые мэдэхэ тухай. Юрын ябадалые мэдэхэ тухай. Номоор ябаха ёһо журам тухай.

Ринчен Номтоев. «Аршаанай дуһал» гэдэн тайлбари зохёол тухай. АРШААНАЙ ДУҺАЛ (зохёолһоо хэһэгүүд). Заан хулгана хоёр. Галандага шубуун. Хүхэ зүһэтэй үнэгэн. Булуудхаһаа тодхортоһон бөөһэнүүд. Арьяатанай хаан арсалан борохон туулай хоёр. Худагай хохор баха. Хаан хүбүүн бирманай хүбүүн хоёр.

«Шэдитэ хүүр» гэдэн зохёол тухай. ШЭДИТЭ ХҮҮР (Зохёолһоо хэһэгүүд). Шубуун дэгэлтэ. Хэнтэг үбгэн ба гэнэн хүгшэн. Арсалан һарлаг хоёр.

ХХ ЗУУН ЖЭЛЭЙ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ

Уянга гү, али уянгата зохёол тухай. Пейзажна уянга. Хэлэнэй уран аргууд. Зэргэсүүлгэ. Эпитет. Метафора. Олицетворени.

ЭХЭ ОРОН

В.К. Петонов. Минии Росси.

Б.Д. Абидуев. Сонхоор малайһан һара.

Д.З. Жалсараев. Эхэ тухай дуун.

Үргэлжлэлхэн зохёол тухай. Ц-Д. Ж-Б.Дамдинжапов Юрын буряад эхэ.

С.С. Цырендоржиев. Шобоодой (хөөрөөн).

Л.Д. Тапхаев. Фермын үхибүүд (хөөрөөн).

Ц.Р. Галанов. Хүгжэм.

Ч.Ц. Цыдендамбаев. Шэнэ байшан (хөөрөөн).

ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Ч. Цыдендамбаев. Талын аадар (хөөрөөн).

Ж.Б. Балданжабон. Алханын нюусанууд (туужаһаа хэһэгүүд).

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙ БАЙГААЛИ

Ц.Н. Номтоев. Эдэбхи (туужаһаа хэһэгүүд)

Г.Х. Базаржапова-Дашеева. Зунай үдэшэ. Нара хүлээнэб.

Басни тухай ойлгосо. Б.Б. Базарон. Эрдэмтэ эрбээхэй.

Э.С. Манзаров. Золдоо хатарһан зомгооһон.

Баллада тухай ойлгосо. Ц.Ц. Дондогой. Гэр тухай баллада.

Хүүгэдэй драматическа буряад уран зохёолой онсо шэнжэнүүд.

М.Ж. Батоин. Хүхэ зүһэтэй үнэгэн.

3. Календарна-тематическа түсэб

Буряад литература, 6-дахи анги, 1-дэхи четверть (16 саг)

№	Хэшээлэй сэдэб	Саг	Бурагшатай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнү үд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			түсэбөөр	бодото байдал аар
Оршол										
1.	Уран зохёол – үгын искусство	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – уншаха, литературна томьёо үгэнүүдэй толи бүридхэхэ. Фронтальная хүдэлмэри – кластер зохёолго.	Уран зохёол – үгын искусство гэхэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо.	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Искусствын халбаринууд тухай мэдэсээ хэрэглэхэ.		Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	2.09 2.09	2.09 2.09
Арадай аман зохёол										
2.	Арадай аман зохёолой бага жанрнууд. Онһон ба хошоо үгэнүүд	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран зохёол арадай аман зохёол хоёрой нягта холбоотойень тайлбарилха. Онһон үгэнүүе үргэлжэлүүлэ гэхэн нааданда хабаадаха. Схемэ гү, али хүсэнэгтэ хүсэлдүүлэн бэшэхэ. Индивидуальна – багшын дурадхаһан текстээр ажал	Арадай аман зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, бага жанрнуудыень илгажа хураха, тэдэнэй гүн удха шанарыень, хургаалай үүргыень тайлбарилха. Онһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.	Түрэл арадайнгаа арадай аман зохёолоор һонирхохо. Сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ, бэе бэе хүндэлэн шагнаха, ханал бодолоо андалдаха, харюунууды сэгнэжэ хураха.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, нэмэри литературатай хүдэлжэ шадаха, боро ухаагаа хүдэлгэхэ.	Томьёо үгэнүүдэй диктант: <i>сэдэб, зохёолой идей, зохёолой проблемэ, сюжет, жанр, эпос, лирикэ, драма</i>	Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ. Һуралсал, эрдэм ном тухай онһон ба хошоо үгэнүүды бэшээд ерэхэ.	6.09 6.09	6.09 6.09

			дүүргэхэ.				Г.М.			
3.	Таабаринууд	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – ном соо үгтэһэн таабаринуудые уншаха, тааха. Таабаринууд шүлэглэмэл зохёол болоно гэжэ тобшолол гаргаха. Индивидуальна хүдэлмэри – таабаринуудай удхаараа илгарал тухай схемэ зураха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – таабари таалсаха.	Таабаринуудай онсо шэнжэнүүдые гаргажа шадаха, уран аргуудыень элирүүлхэ, яаж зохёодог бэ гэжэ һонирхохо, мүн тэдэниие илгажа шадаха.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Түрэлхидһөө таабаринуудые бэшэжэ абаха. Өөрын зохёохы шадабари дээшэлүүлхэ.	Үзэһэнөө, ойлгожо абанаана холбон хөөрэхэ. Ондоо арадуудай таабаринуудтай зэргэсүүлхэ. Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха.	«Арадай аман зохёол» шалгалтын тест.	Тусхай сэдэб шэлэжэ, таабаринуудай онсо шэнжэнүүдые хараадаа абан, таабаринууды е зохёохо. Сэдэбүүд: байгаали, амитад, эдээ хоол, хубсаһан г.м.	13.09 13.09	13.09 13.09
4.	Буряад арадай аман зохёолой ёһо гуримай поэзи. Тоонто тайха, милаан, хорюул сээр тухай.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – түрэл арадайнгаа зан заншал, найр нааданууд тухай мэдэсэнүүдээрээ хубаалдаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – ёһохорой дуунууды аналдаха.	Ёһо гуримай поэзитэй, илангаяа арадай дуунуудтай танилсаха, тэдэниие илгажа һураха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Түрэл арадайнгаа дуунуудаар һонирхохо, аман зохёолой удха шанарые сэгнэхэ. Буряад ёһо заншалнуудаа мэдэжэ, сахижа ябаха.	Элидхэл	Нютаг нютагайнгаа 2-3 һайшаагдаһан ёһохорой дуунууды түрэлхидһөө асуужа гү, али тусхай дуунуудай суглуулбаринууднаа бэшээд ерэхэ. Үгы һаа милаангууд тухай нютагай заншалнууды тобшохоноор	16.09 16.09	16.09 16.09

								бэшэхэ. Толи үргэлжлүүлэн бэшэхэ.		
5.	Домог- үльгэр тухай ойлгосо.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – домог тухай мэдээсэһэн текст уншаад, түшэглэһэн схемэ гү, хүсэнэг зохёохо гү, али нүхэжэ бэшэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – домог-үльгэрэй түсэб зохёохо, хуряангы хөөрөө бэлдэхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжлүүлхэ.	Домог-үльгэр тухай үзэжэ, тэрэнэй илгарал, онсо шэнжэнүүдыень хадуун абаха, онтохонууднаа илгаруулжа шадаха.	Арадайнгаа аман зохёолой бүтээлнүүдээр һонирхохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Бэе даажа урдаа зорилгонуудые табижа һураха, тэдэнээ яажа бээлүүлхэбиб гэжэ арга болонжонуудые олохо, өөрынгөө ажалые сэгнэжэ, дүн гаргажа шадаха, зэргэсүүлжэ, тобшолол хэхэ, аман ба бэшэмэл хэлэлгээ дээшлүүлхэ.	Хүсэнэг нүхэжэ бэшэхэ. Уншагш ын дэбтэр.	Уншаһан домог- үльгэрэй түсэб зохёохо.	20.09 20.09	20.09 20.09
6.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр – текст дээрэ хүдэлмэрилхэ (бурыад арадай уг гарбал тухай домог- үльгэрнүүд), ментальная карта хэрэглэхэ, үгышые һаа өөһэдөө зохёожо туршаха. Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, домог- үльгэртэ түсэб табиха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ.	Менталь на карта		23.09 23.09	23.09 23.09

7.	Үльгэр тухай ойлгосо.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – үльгэр тухай мэдээсэһэн текст уншаад, түшэглэһэн хүсэнэгөөр хүдэлмэрилхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – хуряангы хөөрөө бэлдэхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	Үльгэр, тэрэнэй онсо шэнжэнүүдые үзэхэ, үльгэрэй баатар тухай ойлгожо абаха, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талыень таниха, зэргэсүүлхэ, үльгэрнүүдэй бии бололго, шэдитэ туһалагшад, дүрэнүүдтэй танилсаха, сюжет байгуулгыень анхарха г.м.	Арадайнгаа үльгэрнүүдээр һонирхохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, юрэнхылхэ, адлишааха, зэргэсүүлхэ, илгаруулха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха.		Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	27.09 27.09	27.09 27.09
8-13.	Аламжа Мэргэн	6 саг	Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, түсэбөөр хүдэлхэ, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха . Бүлэгөөр хүдэлмэри – түсэб зохёохо, хуряангы хөөрөө бэлдэхэ, асуудалнуудые бэлдэхэ, сюжетнэ шугам зураха. Индивидуальная хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжэлүүлхэ, бүлэгүүдэй удхаар	Үльгэрэй онсо шэнжэнүүдые үзэхэ, үльгэрэй баатарай дүрэ гаргаха, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талыень элирүүлхэ, зэргэсүүлхэ, үльгэрнүүдэй шэдитэ туһалагшад, дүрэнүүдтэй танилсаха, характеристикэ үгэжэ шадаха, сюжет	Түрэл арадайнгаа үльгэр омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар	Һуралсалай зорилго шийдхэбэринүүд ые дүүргэхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын шадабаринуудаа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшье. Хэшээлдээ харюусалгатайгаар хандаха. Эрдэм мэдээсэ намда	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтн хүдэлмэри. Сэгнэлгын хууданн . Уншагшын дэбтэр.	Бэе даажа уншаха. Ойлгосогүй үгэнүүдэй толи бүридхэхэ. Бүлэгүүдэй удхаар түсэб табиха. Сюжетнэ шугам зураха. Зураг зураха. Асуудалнуудые зохёохо. Асуудалнуудта харюусаха. И. Стариковай “Аламжа Мэргэн” гэхэн	30.09, 4.10, 7.10, 11.10, 14.10, 18.10	30.09, 4.10, 7.10, 11.10, 14.10, 18.10

			иллюстрацинуудыг бэлдэх.	байгуулгыг задалха г.м.	шагнаха.	хэрэгтэй гээшье ойлгохо.		зурагуудыг хаража, үлгэрэй баатарай дүр зураглан бэшэх. Кроссворд зохёохо.		
14.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр – текст дээрэ хүдэлмэрлэх. Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, түсэб табиха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгах, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ.	Зохёолго . Богони болзортон проект (багшын үзэмжөөр)		21.10 21.10	21.10 21.10
15.	Класчаа гадуур уншалга	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – арадай үлгэрнүүдхээ хэһэгүүдыг уран гоёор уншалга.	Үлгэрэй онсо шэнжэнүүдыг үзэхэ, үлгэрэй баатарай дүр гаргах, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талынь элирүүлхэ, зэргэсүүлхэ, үлгэрнүүдэй шэдитэ туһалагшад, дүрэнүүдтэй танилсаха, характеристикэ үгэжэ шадаха, сюжет байгуулгыг задалха г.м.	Түрэл арадайнгаа үлгэр омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшье мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Һуралсалай зорилго шийдхэбэринүүдыг дүүргэхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын шадабаринуудаа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшье. Хэшээлдээ харюусалгатайгаар хандаха. Эрдэм мэдэс намда хэрэгтэй гээшье ойлгохо.		25.10 25.10	25.10 25.10	

16.	Четвертийн дүн гаргалга.	1 сая	Фронтальная хүдэлмэри – четвёртийн дүн гаргах, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	Арадай аман зохёолой жанрнууды, тоонто тайха, милаан, сээр тухай ойлгосотой болохо, үлгэр, тэрэнэй удха, байгуулга тайлбарилжа шадаха, үлгэрэй баатарта, мүн бусад геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха, нийтэ монгол зохёолой хургаалнууды мэдэхэ.	Түрэл арадайнгаа аман зохёолнууды омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшы мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Уншаһан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүды, дүрэнүүды зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргах, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальная хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгы түсэблэжэ бээлүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэй ойлгохо.	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудан . Уншагшын дэбтэр.	Класһаа гадуур уншаха зохёолнууды багша дурадхаха.	28.10 28.10	28.10 28.10
-----	--------------------------	-------	--	--	---	--	--	--	----------------	----------------

2-дохи четверть (14 саг)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Саг	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			Шалгалтын тухэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			түсэбөөр	бодото байдал аар
Ниитэ монгол уран зохёол										
1.	Ниитэ монголой уран зохёол. хургаалай зохёолнууд тухай ойлгосо	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – презентаци хэрэглэжэ, тобшо конспект бэшэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – хронологическа таблица хүсэлдүүлэн бэшэхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	Ниитэ монгол уран зохёолой хүгжэлтэтэй танилсаха, зохёолнуудай жанрнуудые мэдэхэ болохо, онсо шэнжэнүүдыень тайлбарилха, удха шанарайнь гүнзэгы хадуун абаха, хургаалай зохёол субашад тухай хайн ойлгосотой болохо.	Хүн зондо, оршон тойронхи байгаалидаа хайрланги сэдхэл түрэхэ, арадайнгаа хургаал заабаринуудай удха дээрэ бодомжолхо, ухаалдиха. Эрдэм мэдэсээрээ нүхэдтгээ хубаалдаха, .	Бээ даажа хэшээлдэ табигдахан зорилгонуудые хүсэд бэлүүлхэ арга боломжонуудые түсэблэхэ, нэмэри литературатай хүдэлжэ шадаха г.м.		Түсэблээн тобшо конспект. Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	8.11 8.11	8.11 8.11
2-3.	Сажа Бандида Гунгаажалцан «Сайн үгэтэ эрдэнийн сан субашад»	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдэбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха . Бүлэгөөр хүдэлмэри – хургаалнуудай удхаар схемэ зураха, оньон	Сажа Бандида Гунгаажалцанай намтар үзэхэ. хургаалнуудай онсо шэнжэнүүдые, мүн сэдэбүүдыень элирүүлжэ шадаха, байгуулгыень	Ниитэ монгол зохёолнуудые һонирхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл, эртэ дээрэ саһаа сахижа ябахан хургаал заабаринуудые ойлгожо,	хуралсалай зорилго шийдхэбэринүүдые бэлүүлхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын	Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Сээжэлдэхэ (багшын үзэмжөөр). Тобшо тайлбаритай зураг зураха (1-2 хургаалай удхаар).	11.11 11.11 15.11 15.11	11.11 11.11 15.11 15.11

			ба хошоо үгэнүүдые тааруулха. Индивидуальна хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжэлүүлхэ, бүлэгүүдэй удхаар иллюстрацинуудые бэлдэхэ.	шэнжэлхэ, юрэнхыдөө текстнүүд дээрэ үндэлжэ, анализ хэжэ шадаха.	хадужа, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	шадабаринуудаа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшые. Хэшээлдээ харюусалгатайгаар хандаха. Эрдэм мэдэсэ намда хэрэгтэй гээшые ойлгохо.				
4-6.	Ринчен Номтоев “Аршаанай дугал”.	3 саг	Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, тайлбари зохёолой байгуулын анализ хэхэ, гол идей гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – тайлбари зохёолой удхаар оньһон ба хошоо үгэнүүдые тааруулха, түсэб табиha, сюжедыень схемээр харуулха. Индивидуальна – тайлбари зохёолой	Тайлбари зохёол тухай тодо ойлгосотой болохо, жанрай онсо илгануудые элирүүржэ һураха, сюжетдэй һубарил тэмдэглэхэ. Ринчен Номтоевой намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ.	Нийтэ монгол уран зохёолнуудые омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Нургаалнуудыень жэшээ болгожо, ажабайдалдаа хэрэглэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ,	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха.	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Зураг зураха. Синквейн зохёохо. Презентаци бэлдэхэ. Элидхэл бэшэхэ. Зохёолго бэшэхэ (Багшын үзэмжөөр).	18.11 22.11 25.11	18.11 22.11 25.11

			удхаар синквейн зохёохо, үгэнүүдэй тайлбари үргэлжлүүлхэ, иллюстр-е бэлдэхэ, тобшо гү, али дэргэрэнгы хөөрөө бэлдэхэ.		баримталха. Бэе бэеэ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.							
7-8.	“Шэдитэ хүүр” хадамал туужа.	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдэбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёолой байгуулын анализ хэхэ, гол идей гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – тайлбари зохёолой удхаар оньһон ба хошоо үгэнүүдые тааруулха, түсэб табиha, сюжедыень схемээр харуулха. Индивидуальная хүдэлмэри – ниитэ монгол уран зохёолой жанруудаар түшэглэһэн схемэ бэлдэхэ, үгэнүүдэй тайлбари үргэлжлүүлхэ, зохёолнуудай удхаар	Тайлбари зохёол тухай тодо ойлгосотой болохо, хадамал туужа гэһэн жанрай онсо шэнжэнүүдые элирүүржэ шадаха, зохёолой рамочна байгуулга тухай ойлгоод абаха, сюжетэй һубарил тэмдэглэхэ. Ринчен Номтоевой намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ.	Ниитэ монгол уран зохёолнуудые омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдьхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Һургаалнуудыень жэшээ болгожо, ажабайдалдаа хэрэглэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэеэ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.)	Тест. Зачет. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалнуу дта харюусаха. Асуудалнуу дые зохёохо. Зураг зураха. Синквейн зохёохо. Презентаци бэлдэхэ. Элидхэл бэшэхэ. Зохёолго бэшэхэ, зохёолой текст албан хэрэгэй стильдэ болгожо туршаха г.м. (Багшын үзэмжөөр).	29.11 2.12	29.11 2.12	29.11 2.12	29.11 2.12

			иллюстрацинуудыг бэлдэхэ, тобшо гү, али дэргэргэнгы хөөрөө бэлдэхэ.							
9.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдыг, түсэбүүдыг, зурагуудыг хэрэглэхэ. Презентаци бэлдэхэ – Ниитэ монголой уран зохёолнуудыг уншаад... Фронтальна хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Д-Н. Дугаровай “Үльгэршэн” зураг дээрэ хаража, “Эрдэм бэлиг – эрхим баян” гэхэн зохёолго-бодомжолго бэшэжэ тушааха.		6.12 6.12	6.12 6.12

XX зуун жэлэй буряад уран зохёол

10.	Уянга гү, али уянгата зохёол тухай. Б. Абидуев “Сонхоор малайһан һара”	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – уран һайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлэхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудтай янзлануудта жэшээнүүдыг хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, буряад	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха. Пейзажна уянга гэжэ тодорхой ойлгосотой болохо, уран шүлэг шүүлбэрлэхэ заршамтай танилсаха, уран аргуудыг олохо.	Буряад уянгата зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудыг, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет) Пейзажна лирикээр бэшэгдэхэн шүлэгүүдыг илгаруулжа шадаха. Ород поэзитэй зэргэсүүлэн	Шүлэгэй анализ	Шүлэг соохи зарим үгэнүүдэй удхыень тайлбарилха. Сээжэлдэхэ . Зураг зураха. Һарын дүрэ гаргаха. А. Пушкинай	9.12 9.12	9.12 9.12
-----	---	-------	--	---	---	--	----------------	---	--------------	--------------

			шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха, тусхай тэмдэгүүдээр харуулха. Индивидуальна хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха, шүлэг зохёожо туршаха.	Б. Абидуевай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан, зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол тухай мэдэсэтэй болохо, уран аргуудыень олохо, тайлбарилха. Шүлэгэй түүхэ тухай мэдэхэ.		үзэхэ. Уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнууды гаргаха.		шүлэгтэй зэргэсүүлхэ .		
11.	Вл. Петонов “Минии Росси” Д. Жалсараев “Эхэ тухай дуун	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран һайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудай янзануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха. Индивидуальна хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой, поэдэй намтар ба зохёохы замтай дүтөөр танилсаха. Эхэ орон тухай уянга гэжэ ойлгосотой болохо, уран шүлэг шүүлбэрлхэ заршамтай баримталха, шүүлбэрлхэ, уран аргуудыень олохо.	Эхэ орон тухайгаа сэдхэлээ хүдэлгэн, омогорхон уран гоёор уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргууды, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет). Ойлгосонууды тодорхойлжо шадаха, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнууды гаргаха.	Шүлэгэй анализ	Сээжэлдэхэ. Шүлэг зохёо Анализ хэхэ.	13.12 13.12	13.12 13.12

		1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран найханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлэхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – уран аргуудай янзгануудта жэшээнүүдые олохо, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха.	Д. Жалсараевай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан, зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол тухай мэдэсэтэй болохо, уран аргуудыень оложо, тайлбарилха. Шүлэг удхын, байгуулгын талаһаа шүүлбэри хэхэ.	Эжы тухайгаа сэдхэлээ хүдэлгэн, уран гоёор уншаха, шүлэг сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Шүлэгэй хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет). Уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнуудые гаргаха.	Шүлэгэй удхын анализ	Сээжэлдэхэ . Шүлэг зохёожо туршаха.		
12-13.	Үргэлжэлһэн зохёол тухай. Ц-Д. Дамдинжапов “Юрын буряад эхэ”	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – үргэлжэлһэн зохёолнууд тухай түшгэлһэн схемэ зохёохо. “Юрын буряад эхэ” хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб	Үргэлжэлһэн зохёол тухай тодорхой ойлгосотой болохо, илгажа, онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, хөөрөөнэй сюжет зуража, тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой Бүмбүү хүгшэнэй жэшээ хаража, юрын буряад эхэнэр тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ эгэршэгүй зориг харуулһан эхэнэр тухай бодомжолхо,	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые	Тест. Зачет. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудалһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Аудиобэшгэлгэ шагнаха. Зохёолго бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр).	16.12.20.12	16.12.20.12

			табиха, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – хөөрөөн соохи геройнуудай дүр зураглаха. Буриад эхэнэр тухай бодомжолхо, В. Гончарай “Наалишанай дүр” зураг хаража, аудиобэшэлгэ шагнажа, бодомжолго гү, али зураглал бэшэхэ.		нютагайнгаа ажалай ба дайнай ветеранууд тухай мэдээсэл суглуулха, уулзажа хөөрэлдэхэ, хэлэн юумыень сэдхэлдээ хадуужа абаха гэжэ оролдохо, хүндэлэн ябаха, омогорхохо.	гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудыг хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэн, хубилгаан, тобшо, нэмэн Г.М.)				
14.	Четвертийн дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвэртиин дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	Нийтэ монголой уран зохёолнуудыг мэдэхэ, һургаалнуудайнь удха шанар тайлбарилан хөөрэхэ, 20-дохи зуун жэлэй буриад уран зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, уянга, тэрэнэй удхаараа яажа илгардагыень мэдэхэ, уран аргуудыень элирүүлжэ шадаха, үргэлжэлэн зохёол тухай ойлгосотой болохо, геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буриад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиа, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Уншан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдыг, дүрэнүүдыг зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна, бүлгөөр, фронтальная хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажарбуулгыг түсэблэжэ бэлүүлхэ, мэдэн, үзэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйг ойлгохо.	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет Г.М.). Сэгнэлгн хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Класшаа гадуур уншаха зохёолнуудыг багша дурадхаха.	23.12 23.12	23.12 23.12

3-дахи четверть (20 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			Түсэб өөр	Бодото байдалаар
1-3.	С.С. Цырендоржие в “Шобоодой”	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удхатайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, бүлэгүүдтэ нэрэ ханаха, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг хаража, тэрэ үеын пионернүүд тухай мэдээсэл суглуулха, портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёол сооһооньһон, хошоо үгэнүүдые түүжэ бэшээд, удхыень тайлбарилха.	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой Шобоодойн баатаршалга тухай бодомжолхо, түрэл хэлэнэйнгээ үүргыень ойлгохо.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан г.м.) Түүхын мэдээсэлнүүдые хэрэглэжэ шадаха.	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Зураг зураха. Зохёолго бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		

4.	Л.Д. Тапхаев “Фермын үхибүүд”	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – уран хайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлэхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – Жамса Раднаевай зурагууд, мүн Лопсон Тапхаевай шүлэг хоорондоо ямар холбоотой байһыень элирүүлхэ, шүлэгэй геройнуудта өөрынгөө үгөөр характеристикэ үгэхэ кроссворд тааха . Индивидуальна хүдэлмэри – уран гоёор уншаха, оньһон үгэнүүдые тааруулжа бэшэхэ.	Уран зохёолшын намтартай танилсаха, шүлэгэй удха ба уран аргууд дээрэ хүдэлмэрилхэ, буриад	Харюусалгатай хандаса, нигүүлсэхы сэдхэл уран хайханай бүтээлнүүд дээрэ үндэһэлэн харуулжа, сэгнэжэ һураха. Оршон тойронхи байдалыё обёорон мэдэржэ, тойронхи байгаалидаа гэртээ мэтэ, ёһотой эзэн мэтэ байха ёһотойб гэжэ ойлгохо.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, арадайнгаа ёһо заншал шудалха. Буриад арадайнгаа мал ажахы тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, 5 хушуу малаа мэдэхэ.	Уншагшын дэбтэр.	Хүдөө нютагай ажабайдал да зорюулжа шүлэг гү, али хөөрөө өөрынгөө дураар зохёохо.		
5-6.	Ц.Р. Галанов “Хүгжэм”	2 саг	Фронтальна хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыё зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнээ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ	Буриад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшоодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой болохо Балжима тухай, ажалша, сэбэр абари зан тухайнь бодомжолхо, буриад эхэнэр	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыё тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай	Тест. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр. Буриад эхэнэрнүүд эй дүрэнүүд – зэргэсүүлгы н ажал (Бүмбүү	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудыё зохёохо. Презентац и бэлдэхэ. Элидхэл		

			бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёолой сэдэбтэ тааруулан үгтэһэн оньһон үгэнүүдэй удха тайлбарилха, 1-дэхи нюурһаа хөөрэхэ.	үгэжэ шадаха.	хүнэй зол заяа, үри бэедээ энхэрхэ, хайрлаха сэдхэлые ойлгохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.)	Базаровна Мухашхана й Балжима хоёр)	бэшэхэ. г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
7.	Творческо практикум гү, али класһаа гадуур уншалга (Багшын үзэмжөөр).	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – зохёолго бэшэхэ.	“Эхын сагаан сэдхэл” гэһэн сэдэбээр зохёолго бэшэхэ.	Зохёохы дадалаа үргэдхэхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээе хүгжөөхэ.				
8-10.	Ч.Ц. Цыдендамбаев “Шэнэ байшан”	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, гал гуламта, гэр бүлын удха шанар тухай хэлсэхэ.	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, буряад арад зонойнгоо ёһо заншалнуудыень, ажалша абари зангыень сэгнэн омогорхохо, хамтын ажал тухай	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай	Тест. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Зохёолшын намтараар		

			Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёол соохи оньhon үгэнүүдэй удхаар хөөрэхэ. Бүлэгүүдтэ нэрэ hанаха.	үгэжэ шадаха.	мэдэхэ. Гэр, гал гуламта гэнэн ойлгосонууд хүнэй наhанда ямар үүргэ дүүргэнэб гэжэ бодомжолхо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө hанал бодол хэлэхэ.	харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэhэн, хубилгаhан, тобшо, нэмэhэн г.м.)		презента ци бэлдэхэ. Видеозура глал хараха г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
11-12.	Ч.Ц. Цыдендамбае в “Талын аадар”	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, А.П. Чехов тухай hонирхон хөөрэлдэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – зохёолой хөөрэгшые зураглажа туршаха, тэрэ үеын саг тухай	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнээ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройдо тодорхойлолто үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо hонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө hанал бодол хэлэхэ. Үзэhэн темээр hонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа huраха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын hанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэhэн,	Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудаhан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Байгаали зураглаhан хэhэг сээжэлдэхэ (Багшын үзэмжөөр)		

			баримталан хөөрэхэ, байгаали зураглахан хэһэг уран гоёор уншаха.			хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Түүхын баримтануудые хэрэглэхэ.				
13.	Творческо практикум гү, али класһаа гадуур уншалга (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. Презентаци бэлдэхэ – Буряад арадайм түүхэ уран зохёолнууд соо...	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Презентаци, элидхэл гү, али реферат			

Хани нүхэсэл

14-18.	Ж.Б. Балданжабон “Алханын нюусанууд”	5 саг	Фронтальна хүдэлмэри – туужын гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, буряад арадай ёһо заншалнууд, арадай боро арга, монгол бэшэг, нютагайнгаа һайхан байгаали, эрдэмтэд тухай хэлсэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри	Туужын онсо шэнжнүүдые нь гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замынь мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха, нютаг ороноо шэнжлэлгээр һонирхохо, шэнэ мэдэсэнүүдтэй	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, оршон тойрон байгаалидаа гамтайгаар хандаха гэжэ мэдэрэл хүмүүжүүлхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр. Проект.	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалн уудта харюусаха. Асуудалн уудые зохёохо. Зохёолшын намтараар презентаци бэлдэхэ, зурагуудые зураха,			
--------	--------------------------------------	-------	---	--	---	--	--	--	--	--	--

			– зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха, бүлэгүүдэй нэрэнүүдые тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – нютагайнгаа ургамалнууд, амитад тухай мэдээсээ үргэдхэхэ, эдир аяншатай абари зан тодорхойлхо, нютагайнгаа домогто найхан газарнууд тухай бэшэхэ.	болохо. Аглаг найхан Алхана, тэрэнэй байгаалитайнь танилсаха, домог түүхэнүүдыень һонирхон уншаха.		удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Географи, биологиин хэшээлнүүдтэ абahan мэдэсэнүүдээ хэрэглэжэ шадаха.		шүлэг зохёохо, элидхэл бэлдэхэ, тест зохёохо г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
19.	Творческо практикум (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. Нааданай түхэлөөр хэшээл үнгэргэхэ.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Проект.			
20.	Четвертиин дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвертиин дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	20-дохи зуун жэлэй буряад уран зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, үргэлжэлһэн зохёол тухай	Буряад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ	Уншahan зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа	Класһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багша дурадхаха.		

				<p>ойлгосотой болохо, геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.</p>	<p>дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэеэ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.</p>	<p>буруушаажа шадаха, түүхын баримтануудые уран зохёол соо тэмдэглэхэ, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальна хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгыг түсэблэжэ бэелүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.</p>	<p>шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудан. Уншагшын дэбтэр.</p>			
--	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--

4-дэхи четверть (16 саг)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			Түсэб өөр	Бодот о байдалаар
Түрэл нютагай байгаали										
1-3.	Ц.Н. Номтоев “Эдэбхи”	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – туужын гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, нютагайнгаа һайхан байгаали, загаһад, ойн амитад тухай хэлсэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха, бүлэгүүдтэ нэрэнүүдые һанаха. Индивидуальна хүдэлмэри – нютагайнгаа загаһад тухай мэдээсээ үргэдхэхэ, эдир аяншадай абари зан тодорхойлхо, зураг	Туужын онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха, нютаг ороноо һонирхохо, шэнэ мэдэсэнүүдтэй болохо.	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, оршон тойрон байгаалидаа гамтайгаар хандаха гэжэ мэдэрэл хүмүүжүүлхэ, хамтын ажалай удха ойлгохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Географи, биологиин хэш-тэ	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр. Проект.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Зохёолшын намтараар презентаци бэлдэхэ, зурагуудые зураха, элидхэл бэлдэхэ, тест зохёохо, толи бүридхэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		

			зураха.			абaнaн мэдэсэнүүдээ хэрэглэжэ шадаха.		.			
4.	Творческо практикум (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр гү, али индивидуальна хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. “Түрэл байгаалия гамная!” гэхэн зохёолго гү, али презентаци бэлдэхэ.	Үзэхэн темээ хэр ойлгонооноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын нанамжа хэлэхэ.	Проект.				
5.	Г. Х. Базаржапова-Дашеева “Зунай үдэшэ”, “Нара хүлээнэб”.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – уран найханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлэхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудай янзануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, буряад шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха, тусхай тэмдэгүүдээр харуулха. Индивидуальна	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха. Уянга гээшые мэдэхэ, уран шүлэг шүүлбэрлэхэ заршамтай танилсаха, уран аргуудыень олохо. Г.Х. Базаржапова-Дашеевагай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан, зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол тухай мэдэсэтэй	Буряад уянгата зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэхэн темээр хонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (олицетворени, эпитет). Ород поэзитэй зэргэсүүлэн үзэхэ. Уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнуудые гаргаха.	Шүлэгэй анализ	Шүлэг соохи зарим үгэнүүдэй удхыень тайлбарилха. Сээжэлдэхэ. Зураг зураха. Ном соохи “Улаалзайн хаһа” гэжэ зурагаар хүдэлмэри			

			хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха, шүлэг зохёожо туршаха.	болохо, уран аргуудыень оложо, тайлбарилха.						
6-7.	Басни тухай ойлгосо. Б. Базарон “Эрдэмтэ эрбээхэй”, Э.С. Манзаров. “Золдоо хатархан зомгоон”.	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – басниин гол удха, һургаалыень элирүүлхэ, асууд-та харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнууды зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшололнууды гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүды ханаха. Индивидуальная хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	Басни тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, 5-дахи класста үзэһэнөө ханажа, басниин бии болоһон түүхэ баримталан хөөрэхэ, аллегории тухай мэдэхэ, басниин онсо шэнжэнүүдыень гаргажа, байгуулгыень элирүүлжэ шадаха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад баснинууды һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, басниин геройнуудай жэшээ дээрэ, эрдэм һуралсал гэшгэ хүнэй ажабайдалда хэрэгтэйень ойлгохо. Ажабайдалда дайралдадаг дутуу дунданууды элирүүлжэ, урагшаа ханаатай, эрмэлзэлтэй, зоригтойгоор хүмүүжэхэ, ургаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонууды тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаанууды олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнууды гаргаха.	Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Асуудалн уудта харюусаха. Асуудалн ууды зохёохо. Зураг зураха, басни зохёохо, сценари бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		

8.	Классчаа гадуур уншалга	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – басниин гол удха, hургаалыень элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыг зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшолонуудыг гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүдыг ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	Басни тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, 5-дахи класста үзэһэнөө ханажа, басниин бии болоһон түүхэ баримталан хөөрэхэ, ондоо уран зохёолшодой баснинуудыг уншаха, аллегири тухай мэдэхэ, басниин онсо шэнжэнүүдыг гаргажа, байгуулгыг элирүүлжэ шадаха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыг мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад баснинуудыг хонирхожо уншаха, уран зохёолшодой мэдэжэ ябаха, басниин геройнуудай жэшээ дээрэ, эрдэм хуралсал гэшгэ хүнэй ажабайдалда хэрэгтэйгэ ойлгохо. Ажабайдалда дайралдадаг дутуу дундануудыг элирүүлжэ, урагшаа ханаатай, эрмэлзэлтэй, зоригтойгоор хүмүүжэхэ, ургаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргаха.	Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудыг зохёохо. Зураг зураха, басни зохёохо, сценари бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
9.	Баллада тухай ойлгосо. Ц.Ц. Дондогой. Гэр тухай баллада.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – баллада тухай уншажа, жанрай онсо шэнжэнүүдыг ойлгожо абаха, асуудалнуудта харюусаха,	Баллада тухай ойлгосотой болохо, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыг мэдэхэ. Зохёолой геройн сэдхэлэй	Буряад балладуудыг хонирхожо уншаха, баллада бэшэдэг уран зохёолшодой мэдэжэ ябаха. Балладыг	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ, мүнүүдэй	Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр.	Сээжэлдэх э. Зураг зураха.		

			ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыг зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшолонуудыг гаргах. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүдыг ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	байдал тухай хөөрэхэ, баллада соо байһан дүрэнүүдыг зураглан хөөрэхэ.	дүрэнүүд дээрэ үе сагай һубарилдаан, үйлэ хэрэгүүдэй һэлгэлдээн тухай бодомжолхо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.	дундуур уншажа, зэргэсүүлжэ шадаха. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргах.				
10.	Творческо практикум гү, али класһаа гадуур уншалга (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдыг, түсэбүүдыг, зурагуудыг, текстнүүдыг хэрэгл. Индивидуальна – уншаха, түсэб табиха, асуудалнуудыг бэлдэхэ, зохёохо.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгах, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.				
11-13.	Хүүгэдэй драматическа буряад уран зохёолой онсо шэнжэнүүд. М.Ж. Батоин. “Хүхэ зүһэтэй үнэгэн”.	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – драмада тодорхойлолто үгэхэ, асуудалнуудта харюусаха, тобшолонуудыг гаргах. Ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха,	Драма тухай ойлгосотой болохо, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замынь мэдэхэ. Тус жанр тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, онсо	Зүжэгүүдээр һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябах. Хүнэй һайн ба муу талануудыг зүбшэн хэлсэхэ, худал үнэн хоёрыг	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо	Тест. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Зураг зураха. Оньһон үгэнүүдыг ханаха, тайлбарилха. Сценари бэшэхэ.		

			<p>асуудалнуудыг зохёохо, ролёор уншаха, али нэгэн үзэгдэл зурагаар сценари бэшэжэ туршаха.</p> <p>Бүлэгөөр хүдэлмэри – зүжэгэй байгуулгын онсо шэнжэнүүдыг элирхэйлэн харуулха, онтохонтой зэргэ-сүүлжэ хараха, үгы наа онтохон болгожо бэшэхэ. Сюжедыень зураха.</p> <p>Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, зүжэгэй дүрэнүүдтэ характеристикэ үгэхэ, түсэб табиha.</p>	шэнжэнүүдыг мэдэхэ.	<p>илгаруулха, шүүмжэлхэ, нүхэсэл тухай бодомжолхо.</p> <p>Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, бэе бээе хүндэлхэ, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.</p>	<p>шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргаха.</p>		<p>Р. Номтоевый ба М. Батоинай зохёолнуудыг зэргэсүүлэн үзэхэ.</p>		
14.	Творческо практикум	1 саг	<p>Бүлэгөөр гү, али индивидуальна хүдэлмэри – схемэнүүдыг, түсэбүүдыг, зурагуудыг хэрэглэхэ, “Худал элирбэ, үнэн диилэбэ” гэнэн сэдэбээр зохёолго гү, али хуряангы хөөрөө бэлдэхэ.</p>	<p>Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.</p>	<p>Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.</p>	<p>Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.</p>				

15.	Шалгалтын хүдэлмэри (тест)	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – бэшэмэл хүдэлмэри гү, али онлайн-тест дүүргэхэ.	Жэл соо үзэһэнөө шалгаха.	Бээ даажа хүдэлмэрилхэ.	Схемэнүүдые зураха, таблица хүсэлдүүлэн бэшэхэ, элдэб түхэлэй тестын дааб-е дүүргэхэ, зэргэсүүлхэ, бусад хэш-тэй холбожо харюусаха г.м.					
16.	Четвертин дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвертин, жэлэй дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	20-дохи зуун жэлэй буряад уран зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, шүлэглэмэл, үргэлжэлһэн, зүжэглэмэл зохёолнууд тухай мэдэсэнүүдээ бүридхэхэ, тобш-л гаргаха, онсо шэнжэнүүдыень, уран арг-нь элирүүлжэ, байгуулгыень задалжа, анализ хэхэ шадабария харуулха, литер. теориин томьёо үгэнүүдые тодорхойлжо шадаха, портретнэ харак-кэ зураглан үгэхэ дадалаа харуулха г.м.	Буряад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бээ бээ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Уншаһан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальная хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгые түсэблэжэ бээлүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Класһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багшад дурадхаха.			

4. Нуралсалай методическа хангалга.

1. Цыденова Х.Г., Цыренова Ц.Б., Жамбуева Ж.Д. Буряад литература. 6-дахи класста үзэхэ нуралсалай ном-хрестомати : хоёр хубитай. 1-дэхи хуби. 2-дохи хэблэл, заагдаһан, нэмэгдэһэн. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2018. – 164 х., хабсаргалта.
2. Цыденова Х.Г., Цыренова Ц.Б., Жамбуева Ж.Д. Буряад литература. 6-дахи класста үзэхэ нуралсалай ном-хрестомати : хоёр хубитай. 2-дохи хуби. 2-дохи хэблэл, заагдаһан, нэмэгдэһэн. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2018. – 164 х., хабсаргалта.
3. “Эхэ хэлэн” буряад хэлэнэй сахим нураха ном. – Улаан-Үдэ, 2012.
4. Цыренова Ц.Б., Батуева М.Ш. Булагай эхин. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2002.
5. Жамбуева Ж.Д., Ивахинова Я.Ц. Методические рекомендации к сочинениям по бурятской литературе. Улан-Удэ : «Бэлиг», 2002.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий / Сост. и гл. ред. А.Н. Николюкин. М., 2001.

4. Ажалай программа заһабарилгын хуудаһан

Четверть	Һалбарин нэрэ, сэдэб	Түсэбөөр үнгэргэхэ үдэр	Заһабарилгын шалтагаан	Заһабарилгын хэмжээ ябуулганууд	Үнэн дээрэ үнгэргэһэн үдэр